

KAMPPAILU TASA-ARVOISUUTTA VASTAAN JATKUU

Murray N. Rothbard

(Tämä on Rothbardin vuonna 1991 kirjoittama johdanto hänen vuonna 1970 kirjoittamaan ”[Vapaus, eriarvoisuus, alkukantaisuus ja työnjako](#).”)

Johdanto

Kahdessa vuosikymmenessä tämän esseen kirjoittamisesta analysoimani pääasialliset yhteiskunnalliset suuntaukset ovat kiihtyneet, kaikesta päätellen eksponentiaalisella vauhdilla. Jugoslaviasta alkanut pako pois sosialismista ja keskitetystä suunnittelusta on ällistyttyvästi edennyt koko Itä-Euroopan ”sosialistiseen blokkiin”, ja nyt on vähintäänkin retorista kannatusta yksityistämisen ja vapaan markkinatalouden ajatukselle. Enenevässä määrin marxismi on tullut rajoittuneeksi Yhdysvaltojen ja Länsi-Euroopan akatemioihin, asettuen mukavasti parasitiiksi niiden kapitalistisiin talouksiin. Mutta jopa akateemikkojen keskuudessa ei ole enää lähes mitään jäljellä 1930 ja 1940-lukujen voitokkaasta marxismista rehentelyineen sosialistisen keskitetyn suunnittelun taloudellisesta tehokkuudesta ja ylivoimaisuudesta. Sen sijaan jopa kaikkein omistautuneimmat marxilaiset esittävät nyt tyhjiä puheita jonkinlaisen ”markkinan” välttämättömyydestä, oli se sitten kuinka valtion kontrolloima tahansa.

1. Uusia eriarvoisuuden ja ”sorron” alueita

Mutta tämä ei tarkoita, että kamppailu tasa-arvoisuudesta olisi ohi. Kaukana siitä. Päinvastaisesti sen jälkeen kun 1960-luvun lopun ja 1970-luvun alun uusi vasemmisto joutui huonoon valoon sen omituisen väkivaltaan siirtymisen takia, se kuunteli vanhempien liberaaliensa neuvoja ja ”liittyi järjestelmään.” Uudet vasemmistolaiset lanseerasivat onnistuneen [gramscimaisen](#) ”pitkän marssin instituutioiden läpi” ja tulemalla lakimiehiksi ja akateemikoiksi – erityisesti humanisiin, filosofiaan ja ”pehmeisiin” yhteiskuntatieteisiin – he ovat onnistuneet saavuttamaan hegemonian kulttuuristamme. Nähdessä itsensä lyötyinä ja vetäytyen tiukasti taloudelliselta rintamalta (verrattuna 1930-luvun vanhaan vasemmistoon, uuden vasemmiston vahva puoli ei ole koskaan ollut marxilainen taloustiede ja työnarvoteoria), vasemmisto kääntyi oletettuun tasa-arvon moraaliseen ylivertaisuuteen.

Ja tekemällä niin, he kasvavissa määrin kääntyivät siihen mitä esseeni viimeisessä kappaleessa ehdotettiin: vanhanaikaisen taloudellisen tasa-arvon painotuksen

vähentämistä ihmisen moninaisuuden laaja-alaisempien puolien poistamisen suosimiseksi. Vanha tasa-arvoisuus painotti tulojen ja varallisuuden tekemistä yhtäläiseksi; mutta kuten Helmut Schoeck erinomaisesti oivalsi, heidän argumenttinsa logiikkana oli ”oikeudenmukaisuuden” nimissä poistaa kaikki todisteet ihmisen moninaisuudesta ja siten joidenkin henkilöiden pääteltävissä olevan tai selkeän ylivertauisuuden muihin nähden. Lyhyesti, kateus muiden ylivertauisuudesta tulee vakiinnuttaa, ja tällaisen kateuden kaikki mahdolliset lähteet poistaa.

Kirjassaan *Envy* Helmut Schoeck analysoi brittiläisen kirjailijan, L.P. Hartleyn, hupaisan romaanin dystopiasta. Vuonna 1960 julkaistussa teoksessaan, *Facial Justice*, Hartley, ennustaa näkemistään toisen maailmansodan jälkeisen brittiläisen elämän asenteista, aloittaa toteamalla että kolmannen maailmansodan jälkeen, ”Oikeudenmukaisuus oli tehnyt suuria harppauksia.” Taloudellinen Oikeudenmukaisuus, Yhteiskunnallinen Oikeudenmukaisuus ja oikeudenmukaisuuden muut muodot oli saavutettu, mutta elämän osa-alueita oli yhä valloittamatta. Erityisesti *Kasvojen Oikeudenmukaisuutta* [kirjan nimi; suom.huom.] ei ollut vielä saavutettu, sillä kauniilla tytöillä oli epäoikeudenmukainen yliote rumempiin nähden. Sen vuoksi Kasvojen Tasa-arvon ministeriön ohjauksessa kaikki Alpha (kauniit) tytöt ja kaikki Gamma (rumat) tytöt pakotettiin käymään läpi toimenpiteet ”Tasa-arvoistavassa (Kasvojen) Keskuksessa,” jotta kaikki saavat Beta (miellyttävän keskinkertaiset) kasvot.[i]

Sattumoisin vuonna 1961 Kurt Vonnegut julkaisi purevan ja vielä karvaamman satiirisen novellin havainnollistaen täydellisesti tasa-arvoista yhteiskuntaa, jopa vielä perinpohjaisempaa kuin Hartleyn. Vonnegutin ”[Harrison Bergeron](#)” alkaa:

”Vuosi oli 2081, ja kaikki olivat lopulta tasa-arvoisia. He eivät olleet pelkästään tasa-arvoisia Jumalan ja lain edessä. He olivat tasa-arvoisia kaikilla tavoin. Kukaan ei ollut ketään muuta fiksumpi. Kukaan ei ollut ketään muuta paremman näköinen. Kukaan ei ollut ketään muuta vahvempi tai nopeampi. Kaikki tämä tasa-arvoisuus johtui perustuslain 211, 212 ja 213:sta lisäyksestä sekä Yhdysvaltain Tasoitus kenraalin herkeämättömästä valppaudesta.”

”Tasoittaminen” toimi osittain seuraavasti:

”Hazelilla oli täydellisen keskivertainen älykkyys, joka tarkoitti ettei hän pystynyt ajattelemaan mitään paitsi lyhyissä sykäyksissä. Ja Georgella, vaikka hänen älykkyytensä oli paljon normaalia korkeampi, oli pieni henkisen

tasoituksen radio korvassaan. Laki vaati häntä aina käyttämään sitä. Se oli viritettynä valtion lähettimeen. Noin kahdenkymmenen minuutin välein lähetin päästäisi teräviä ääniä estääkseen Georgen kaltaisia ihmisiä hyödyntämästä aivojaan epäoikeudenmukaisesti.”[ii]

Tämän tyylinen tasa-arvon painotus ei-taloudellisissa eriarvoisuuksissa on lisääntynyt nopeasti ja voimistunut niiden vuosikymmenten aikana, kun nämä miehet kirjoittivat heidän näennäisen liioitellut orwellilaiset dystopiansa. Akateemisissa ja kirjallisissa piireissä ”poliittista korrektiutta” toimeenpannaan koventuvalla rautaisella otteella; ja avain poliittiseen korrektiuteen on millään alueella koskaan olla arvioimatta eroja tai ylivoimaisuutta.

Siten löydämme Smith collegen opintotoimiston monisteen listaavan kymmenen erilaista ”sorrn” tapaa, jotka väitetysti aiheutuvat ihmisten arvioinnista. Niihin kuuluvat: ”heteroseksismi,” määritettynä ei-heteroseksuaalisesti suuntautuneiden ”sortona”, joka sisältää ”heidän olemassaolonsa tiedostamatta jättämisen”; ja ”kykenevyyden,” määritettynä ”erilaisilla kykenevien” [tunnettuna vähemmän valaistuneina päivinä ”vammaisina” tai ”invalidina”] sortamisena ”tilapäisesti kykenevien” toimesta. Erityisen relevantti meidän kahdelle dystopian kirjoittajalle on ”ikäismi,” nuorten ja vanhojen sortaminen nuorekkaiden ja keski-ikäisten aikuisten taholta ja ”ulkonäköisyys” määritettynä ”kauneuden/viehättävyyden standardin luomisena.”

”Sortamisen” oletetaan myös sisältävän, ei pelkästään jollain lailla ei-viehättävän syrjinnän, vaan jopa erilaisuuden huomioimisen. Ehkäpä kaikkein huvittavin lähiaikana luotu kategoria on ”loogismi” tai ”loogiskeskeisyys”, tietävän ja artikuloivan tyrannia. New Jerseyyn kunnan sponsoroima ”feministisen akateemisen opiskelun ohjeistus” sen yliopistokampuksille hyökkää tietämystä ja tieteellistä tutkimusta vastaan *per se* miesten ”luonnon raiskauksena.” Se syyttää:

”mieli oli miespuolinen. Luonto oli naispuolinen, ja tieto luotiin aggression tekona – passiivinen luonto täytyi kuulustella, poistaa vaatteista, tunkea ja pakottaa ihmisen toimesta sen salaisuuksien paljastamiseksi.”[iii]

Luonnollisesti ”sortaminen” on määritetty laajasti syyttämään mahdollisen ylivertaisuuden nimenomaista olemassaoloa – ja siten tilaisuutta kateudelle – kaikilla alueilla. Dekonstruktionismin vallitseva kirjallinen teoria argumentoi raivokkaasti

ettei voi olla standardeja yhden kirjallisen ”tekstin” ylivoimaisuuden arvioimiseksi verrattuna toiseen. Äskettäisessä konferenssissa erään valtiotieteen professori viitatessa Czeslaw Miloszin kirjaa *The Captive Mind* oikein ”klassikkona,” toinen naispuolinen professori julisti, että pelkkä sana klassikko ”tekee minut sorretuksi.”[iv] Selkeä vaikutus tästä on, että mikä tahansa viittaus jonkun toisen ylivoimaiseen tuotteeseen saattaa synnyttää paheksuntaa ja kateutta rivijäsenissä, ja että näiden ”sortamisen tuntemuksien” ruokkimisen tulee olla kritiikin ja akateemisuuden pääfokuksessa.

Akatemian ja muiden tutkimuslaitosten koko tarkoitus on aina ollut esteetön totuuden etsiminen. Tämä päämäärä on nyt haastettu ja syrjäytetty poliittisesti korrektien ”herkkien” tunteiden ruokkimisella. Tämä subjektiivisten tunteiden painotus totuuden sijaan on ilmeistä nykyisessä yleisessä kohussa huomattavan Berkeley antropologi Vincent Sarichin opetusta kohtaan. Sarichin tarkastelu geneettisistä vaikutuksista rotujen välisiin eroihin saavutuksissa tuomittiin muiden tiedekunnan jäsenten toimesta ”pyrkimyksenä tuhota luokan tummien oppilaiden itsetunto.”[v]

II. Ryhmäkiintiöt

Tosiaankin yksi radikaali muutos tämän esseen kirjoittamisen jälkeen on ollut nopea ja kiihtyvä vanhanaikaisen tasa-arvon, joka halusi tehdä kaikista yksilöistä tasa-arvoisia, muuntuminen ryhmätasa-arvoksi ryhmien puolesta, jotka ovat virallisesti nimetty ”sorretuiksi.” Työllisyydessä, virka-asemassa ja asemassa yleensä sorrettujen ryhmille oletetaan taatuksi heidän kiintiöllinen osuus hyväpalkkaisista tai arvovaltaisista asemista. (Kukaan ei vaikuta olevan kiihdyksissä kiintiöedustuksesta ojankaivajien rivistöihin.) Huomasin tämän ensi kerran eräässä artikkelissa vuosi nykyisen esseen kirjoittamisen jälkeen tasa-arvoisen ideologian luonteen ja seurauksien symposiumissa.

Reagoin siellä voimakkaasti nimettyjen ryhmien kiintiöedustukselle, jota McGovern liike vaati vuoden 1972 demokraattisessa puoluekokouksessa. Nämä voitokkaat demokraatit vaativat, että ryhmät kuten naiset, nuoret, mustat ja meksikolaista syntyperää olevat olivat valittuina delegaatteina vajonneet heidän kiintiöllisen osuutensa väestöstä alapuolelle aikaisempiin puoluekokouksiin nähden; demokraattisen puolueen tulisi korjata tämä jäsentensä valintojen yli kävelemällä ja

vaatimalla näiden väitetysti sorrettujen ryhmien todellista kiintiöllistä edustusta. Huomautin tämän väitteen nimenomaisesta älyttömyydestä, että 18-25 ikäiset nuoret olisivat olleet hirvittävästi ”aliedustettuna” menneisyydessä, ja heittäydyin mitä nyt kutsuttaisiin ”poliittisesti epäasialliseksi” *reduction ad absurdum* ehdottamalla välitöntä korjausta katalaan ja krooniseen viisivuotiaiden ”miesten ja naisten” aliedustukseen.[vi]

Ja kuitenkin vain kaksi vuotta ennen tuota puoluekokousta, toisenlainen vetoamus kiintiöihin oli kohdannut aiheellisen pilkan ja ivan vasemmistoliberaaleilta. Kun erästä presidentti Nixonin epäonnistunutta korkeimman oikeuden ehdokasta pilkattiin ”keskinkertaiseksi,” senaattori Roan Hruska (r., Neb.) ihmetteli miksei Amerikan keskinkertainen väki ansaitse ”edustusta” korkeimmassa oikeudessa. Liberaalit kriitikot pisteliäästi syyttivät senaattoria valikoivasta vastineesta. Vastaava syyte kohdistettuna ”loogismin” parjaajaa kohtaan ajaisi sellaiset kriitikot pois julkisuudesta. Mutta ajat, ja poliittisen korrektiuden standardit, ovat muuttuneet.

On todellakin vaikeaa parodioida tai karrikoida liikettä, joka vaikuttaa olevan elävä parodia, ja joka pystyy saamaan aikaan näin valitettavia tuloksia. Siten kaksi huomattavaa amerikkalaista historioitsijaa, Bernard Bailyn ja Stephan Thernstrom, kirjaimellisesti pakotettiin hylkäämään kurssinsa Amerikan rotujen välisten suhteiden historiasta Harvardissa muutamien oppilaiden kohdistamien absurdien ”rasismin” väitteiden takia, syytteiden joita kaikki asiaan liittyneet käsittelivät äärimäisellä vakavuudella. Tässä yhteydessä erityisen mielenkiintoinen oli syyte Bailyn kurssia kohtaan siirtomaa-ajan rotujen suhteista.

Oppilaan ”epäkohta” Bailyna kohtaan oli, että hän oli lukenut etelävaltion viljelijän päiväkirjaa ilman antamatta ”yhtäläistä aikaa” orjan muistelmille. Valittajille tämä toiminta selkeästi osoitti ”peiteltyä orjuuden puolustamista.” Loukkaavan luennon aikana Bailyn oli kärsivällisesti selittänyt ettei orjien päiväkirjoja, päiväyreitä tai kirjeitä tuolta aikakaudelta ole koskaan löydetty. Mutta näille oppilaille Bailyn oli selkeästi epäonnistunut ymmärtämästä ongelmaa: ”Koska oli mahdotonta antaa yhtäläistä edustusta orjille, Bailyn olisi pitänyt jättää viljelijän päiväkirja kokonaan huomiotta.”[vii]

Ryhmäkiintiöiden edustajat ”sorrettujen” (nimettynä PR tarkoituksiin positiiviselta kuulostavalla fraasilla ”vähemmistöjä tukeva toiminta”) puolesta väittävät yleensä, että kiintiöjärjestelmä on kaikkein kauimpana heidän mielistään: he ainoastaan haluavat positiivisia toimia lisätäkseen suosittujen ryhmien edustusta. He ovat joko ilmiselvästi vilpillisiä tai muutoin eivät pysty ymmärtämään peruslaskuoppia. Jos sorretti ryhmä X saa lisättyä ”edustuksensa” esimerkiksi 8:sta 20 prosenttiin, silloin *jonkin* ryhmän tai ryhmien yhdistelmän edustus laskee 12 prosentilla. Piilomotiivi, tai toisinaan ei edes kovin piilotettu motiivi, on luonnollisesti että kiintiölliset vähennykset oletetaan tapahtuvaksi nimettyjen sortajien ryhmien riveistä, jotka otaksuttavasti ansaitsevat kohtalonsa.

III. Keitä ovat ”sorretut”?

Tässä ryhmätasa-arvon järjestelmässä on erityisen olennaista löytää paikkansa sortajien sijaan sorrettujen riveistä. Keitä siis *ovat* sorretut? Sitä on vaikea määrittää, koska uusia sorrettujen ryhmiä löydetään jatkuvasti. Sitä melkein kaipaa klassisen marxismin vanhoja hyviä aikoja, jolloin oli vain yksi ”sorretti luokka” – proletariaatit – ja yksi tai enimmilläänkin vain muutama sortajien luokka: kapitalistit tai keskiluokka, sekä toisinaan ”feodaalimaanomistajat” tai kenties pikkuporvarit.

Mutta nyt, kun sorrettujen rivit sekä siten yhteiskunnan ja valtion erityisesti etuoikeuttamat ryhmät jatkavat monistumistaan, ja sortajien rivit jatkavat vähenemistään, tulojen ja varallisuuden tasa-arvon ongelma ilmaantuu uudelleen ja on moninkertaistunut. Sillä enemmän ja mitä erilaisempia ryhmiä lisätään jatkuvasti parasiittiseen taakkaan, joka painaa yhä hupenevaa sortajien tarjontaa. Ja koska jokaisen selkeästi kannattaa jättää sortajien rivit ja siirtyä sorretuksi, painostusryhmät onnistuvat enenevässä määrin tekemään niin – niin kauan kuin tämä häiriintynyt ideologia jatkaa kukoistustaan. Erityisesti *virallisesti sorretun* tittelin saavuttaminen oikeuttaa osuuteen loputtomasta etujen virrasta – rahaa, asemaa ja arvovaltaa – kovaonnisilta sortajilta, jotka saadaan tuntemaan itsensä ikuisesti syyllisiksi, samalla kun heidät pakotetaan ylläpitämään ja laajentamaan loputonta virtaa. Ei ole yllättävää että sorretun aseman saavuttaminen vaatii suuren määrän painostusta ja organisointia. Kuten Joseph Sobran nokkelasti asian esittää, ”uhriksi tuleminen vaatii paljon vaikutusvaltaa.” Aikanaan, jos suuntaukset jatkuvat, seurauksena tulee olemaan loisten ja isäntien yhtäläinen kuolema, ja loppu kaikelle talouden kukoistukselle tai

sivilisaatiolle.

Yhteiskunnassa on lähes rajaton määrä ryhmiä tai ”luokkia”: Virtanen nimisten ihmisten luokka, yli 2m miesten luokka, kaljujen ihmisten luokka ja niin edelleen. Mitkä näistä ryhmistä saattavat löytää itsensä ”sorrettuina”? Kuka tietää? On helppoa keksiä uusi sorrettujen ryhmä. Voin esimerkiksi tuoda esiin tutkimuksen osoittaen, että ”Meikäläinen” nimisten ihmisten luokalla on alhaisempi keskimääräinen toimeentulo tai varallisuus kuin muilla sukunimillä. Sen jälkeen voisin muodostaa hypoteesin, että Meikäläinen nimisiä ihmisiä on syrjitty, koska heidän nimensä ”Matti Meikäläinen” ja ”Maija Meikäläinen” ovat stereotyyppisesti liitetty kasvottomaan nimettömyyteen ja *kas niin*, meillä on yksi ryhmä lisää, joka on valmis jättämään kuormitetun syrjivien rivistön ja liittymään iloiseen syrjittyjen rivistöön.

Eräs politiikan teoreetikkoystäväni ajatteli, että hän voisi keksiä uuden satiirisen sorrettujen ryhmän: lyhyt ihmiset, jotka kärsivät ”huippuismista.” Ilmoitin hänelle, että hänet ennakoitiin vakavissaan kaksi vuosikymmentä sitten, osoittaen jälleen mahdottomuuden parodioida nykyistä ideologiaa. Huomasin artikkelin lähes kaksikymmentä vuotta sitten, joka oli kirjoitettu hyvin pian tämän esseen jälkeen, että professori Saul D. Feldman, sosiologi Case-Western Reserveissä, ja hän oli silmiinpistävä *lyhyt*, oli lopulta saattanut tieteelle taakan ikivanhasta *lyhyiden* sorrosta *pitkien* toimesta. Feldman raportoi että viimeaikaisista Pittsburgin yliopiston valmistuvista oppilaista, 188 cm pitkät tai pidemmät vastaanottivat 12,4 prosenttia korkeamman aloituspalkan kuin alle 182 cm pitkät valmistuneet, ja Itäisen Michiganin yliopiston markkinoinnin professori oli kysynyt 140 yritysrekrytoijalta heidän mieltymyksestään kahden hypoteettisen, myyntimiehen tehtävään yhtäläisesti pätevän hakijan väliltä. Toinen hypoteettisista myyntimiehistä oli 185 cm ja toinen 165 cm. Rekrytoijat vastasivat seuraavasti: 27 prosenttia ilmaisivat poliittisesti korrektisti ettei heillä ole mieltymystä; yksi prosentti palkkasi lyhyen miehen; ja ei vähempää kuin 72 prosenttia palkkasi hujopin.

Tämän ilmiselvän pitkien lyhyempien sorron lisäksi Feldman osoitti, että naiset tunnetusti suosivat pitkiä miehiä lyhyiden sijaan. Hän olisi saattanut tuoda myös esiin, että Alan Ladd pystyi ainoastaan näyttämään pääroolia romanttisissa ahdasmielisten Hollywood mogulien tuottamissa elokuvissa seisomalla piilotetun laatikon päällä, ja

että jopa merkittävää luonnanäyttelijää Sydney Greenstreetiä kuvattiin poikkeuksetta alhaalle asetetusta kamerasta ylöspäin saadakseen hänet näyttämään pitemmältä kuin hän oli. (Hollywood studioiden pomot olivat yleisesti lyhyitä, ja silti he pettivät lyhyitä tovereitaan mielistelemällä pituutta suosivan kulttuurin kanssa.) Feldman osoitti myös tarkkaavaisesti lyhyiden vastaisen ennakkoluulon, joka läpäisee kieleemme: sellaisissa fraaseissa kuten ihmiset ovat ”lyhytnäköisiä, saada vaihtorahaa lyhyesti [liian vähän; suom. huom.], lyhytsulussa [oikosulku; suom. huom.] ja käteistä lyhyesti.” Hän lisäsi että kahdesta pääasiallisesta puolueen presidenttiehdokkaasta valitaan lähes väistämättä pitempi.[viii]

Jatkoin artikkelissani vaatien lyhyiden vapautusliikettä lopettamaan lyhyiden sortoa, ja kysyin, missä ovat lyhyet yritysjohtajat, lyhyet pankkiirit, lyhyet senaattorit ja presidentit?[ix], [x] Pyysin lyhyttä ylpeyttä, lyhyitä laitoksia, lyhyitä historiankurseja, lyhyitä kiintiöitä kaikkialle ja lyhyitä lopettamaan sisäistämästä ikivanhaa propagandaa meidän pitkistä kulttuurista, että lyhyet ovat geneettisesti tai kulttuurillisesti alempiarvoisia. (Katsokaa Napoleonია!) Lyhyt ihmiset, nouskaa! Teillä ei ole mitään hävittävänä paitsi piilokorkokenkäne. Päätin vakuuttamalla pitkille, että *emme* olleet pitkiä vastaan, ja että toivotamme tervetulleiksi edistysmieliset, syyllisyydentuntoiset pitkät lyhyiden puolesta myötämielisinä ja apujoukkoina liikkeellemme. Jos tajuntani olisi ollut riittävän korkealla tasolla tuolloin, olisin tietysti lisännyt vaatimuksen, että pitkät korvaavat lyhyille määrittämättömän monista tuhansista vuosista pitkien tyranniaa.

IV. Romantikot ja alkukantaisuus

Siirtyen pois sorrettujen aiheesta, oma näkemykseni romantikkoihin, joka oli varmasti närkästynyt kaksikymmentä vuotta sitten, on paljon vihamielisempi nykyään. Sillä olen oppinut tällaisista lähteistä kuten Leszek Kolakowskilta ja erityisesti suurelta kirjallisuuskriitikolta M.H. Abramsilta romantikkojen, hegeliläisten ja marxilaisten kiintymyksestä mitä voidaan kutsua ”uudelleensulautumisen teologiaksi.” Tämä näkemys juontuu 300-luvun egyptiläisiltä platonistilta, Plotinukselta, tihkuen kristilliseen platonismiin ja siitä eteenpäin muodostaen harhaoppisen ja mystisen vireen länsimaiseen ajatteluun.

Lyhyesti sanottuna nämä ajattelijat eivät nähneet luomakuntaa Jumalan hyvyyden

upeana hyväntahtoisena ulosvirtauksena, vaan sisimmiltään pahana tekona, joka jakaa siunatun esiluomakunnan kollektiivisten kokonaisuuksien Jumalan, ihmisen ja luonnon yhtenäisyyden, tuoden traagisen ja väistämättömän ”erkaantumisen” ihmiskuntaan. Kuitenkin luomakunta, Jumalan puutteista ulos kasvanut, on lunastettavissa yhdessä merkityksessä: Historia on väistämätön ”dialektinen” prosessi, jolla esiluomakunta saa aikaan sen vastakohtan, nykyisen maailman. Mutta lopulta historia on tarkoitettu päättymään ylevässä näiden kolmen kollektiivisen kokonaisuuden ”uudelleensulautumisessa,” vaikkakin paljon korkeammalla kehityksen tasolla sekä Jumalalle että ihmiselle.

Tämän näkemyksen muiden ongelmien lisäksi kontrasti perinteiseen kristillisyyteen tulisi vaikuttaa selvältä. Siinä missä kristillisyydessä yksilöllinen henkilö on tehty Jumalan kuvaksi ja jokaisen yksilön pelastuksella on ylivertainen merkitys, oletettu hyväntahtoinen uudelleensulautumisen pako metafysisestä erkaantumisesta tapahtuu ainoastaan historian lopussa ja ainoastaan kollektiivisesti ihmiskunnan lajille, jokaisen yksilön kadotessa lajiorganismiin.[xi]

Mitä tule alkukantaisuuteen, myöhemmät antropologiset tutkimukset ovat vahvistaneet tämän esseen näkemystä, että alkukantaisia heimoja ja esinykyaikaisia kulttuureja yleisesti ei leimannut kommunismi – à la Engels ja [Polanyi](#) – vaan yksityisomistusoikeudet, markkinat ja rahallinen vaihdanta. Ekonomisti [Bruce Bensonin](#) työ on erityisesti korostanut tätä näkemystä.[xii]

V. Työnjako

Tämän esseen kirjoittamisen jälkeen olen oivaltanut, että painotin liikaa Adam Smithin panosta ja merkitystä työnjaossa. Ja yllätyksekseni en riittävässä määrin arvostanut Ludwig von Misesin ansioita.

Huolimatta valtavasta erikoistumisen ja työnjaon painotuksesta *Kansojen varallisuudessa*, merkittävä osa Smithin keskustelusta oli väärin kohdistettua ja harhaanjohtavaa. Ensinnäkin hän asetti tarpeettoman paljon painoa työnjaolle tehtaan *sisällä* (kuuluisa neulatehtaan esimerkki), ja vaivoin toi esiin paljon tärkeämpää työnjakoa eri teollisuudenalojen ja ammattien välillä. Toiseksi, *Kansojen varallisuudessa* on viheliäs ristiriitaisuus kirjan I osion ja V osion välillä. Osiossa I

työnjaon ylistetään olevan vastuussa sivilisaatiosta ja taloudellisesta kasvusta, ja sen kehutaan myös laajentavan väestön vireystasoa ja älykkyyttä. Mutta osiossa V työnjaon tuomitaan johtavan samaisen väestön älylliseen ja moraaliseen alennukseen, ja heidän ”älyllisten, sosiaalisten ja aviollisten hyveidensä” katoamiseen. Nämä valitukset työnjaosta sekä Smithin läheisen ystävän Adam Ferguson vastaavat teemat vaikuttivat vahvasti Marxin ja myöhempien socialististen kirjoittajien valituksiin ”erkaantumisesta.”[xiii]

Mutta merkittävämpää perustavanlaatuista merkitystä oli Smithin Jean Buridanin ja skolastikkojen perinteen hylkäämisellä, jossa painotti kahden osapuolen aina ryhtyvän vaihdantaan, koska kumpikin odottaa hyötyvänsä transaktiosta. Päinvastaisesti tähän erikoistumisen ja vaihdannan painotukseen ihmisen tietoisien päätöksen seurauksena, Smith siirsi fokuksen molemminpuolisesta hyödystä väitettyyn irrationaaliseen ja vaistomaiseen ”taipumukseen kuljettaa, tehdä vaihtokauppaa ja vaihdantaa,” ikään kuin ihmiset olisivat sopuleita, joista heidän omien valittujen päämääriensä ulkopuoliset voimat päättivät. Kuten Edwin Cannan kauan sitten toi esiin, Smith valitsi tämän näkökannan, koska hän hylkäsi ajatuksen ihmisten kykyjen ja lahjojen synnynnäisistä eroista, jotka luontaisesti ohjaisivat ihmiset hakeutumaan erilaisiin erikoistuneisiin ammatteihin.[xiv] Sen sijaan Smith valitsi tasa-arvois-
ympäristönsuojelijan näkemyksen, ollen yhä vallitseva neoklassisessa taloustieteessä, jonka mukaan kaikki ihmiset ovat yhtäläisiä ja tasa-arvoisia, ja sen vuoksi erot työssä ja ammateissa voivat olla ainoastaan *seurausta*, sen sijaan että ne olisivat alkusyy, työnjaon järjestelmälle. Lisäksi Smith saattoi alulle tästä aiheutuvan perinteen, jonka mukaan palkka-asteiden erot tässä yhtenevässä väestössä voivat ainoastaan heijastaa eroja koulutuksen kustannuksissa.[xv], [xvi]

Erona edelliseen professorin Joseph Salernon viimeaikainen työ on valaissut Ludwig von Misesin syvällistä panosta työnjaon painotuksessa ”yhteiskunnan ytimenä” ja ”perustavanlaatuisena yhteiskunnallisena ilmiönä.” Kuten kirjoitin esseessä Misesille työnjako juontuu ihmisten ja luonnon moninaisuudesta ja eriarvoisuudesta. Salerno tuo lisäksi esiin verrattomalla selkeydellä, että Misesille työnjako on molemminpuolisen edun ja taloudellisen kehityksen tietoinen valinta. Siten yhteiskunnallisen kehityksen prosessista tulee ”työnjaon kehittyminen,” ja tämä mahdollistaa Misesin viittauksen maailmanlaajuisesta työnjaosta ”yhteiskunnallisena

organismina” tai ”*oecumenenä*.” Mises tuo esiin myös, että työnjako on keskeinen biologisille organismeille ja ”perustavanlaatuisen periaate kaikille elämän muodoille.” ”Yhteiskunnallisen organismin” erona verrattuna biologiseen organismiin on, että ”järki ja tahto ovat alkuperäinen ja ylläpitävä muoto orgaaniselle yhdistymiselle.” Siten Misesille ”ihmisyhteiskunta on näin henkinen ja teleologinen,” ”ajatuksen ja tahdon tuotosta.” Sen vuoksi ihmisille on äärimmäisen olennaista ymmärtää *oecumenen* ylläpidon ja laajentamisen tärkeys, joka koostuu vapaista markkinoista ja vapaaehtoisista ihmisten välisistä vaihdannoista, sekä oivaltaa että markkinoiden ja *oecumenen* rikkomisella ja rampauttamisella voi olla ainoastaan tuhoisia seurauksia ihmiskunnalle.[xvii]

Normaalisti kirjoittajien ja yhteiskuntateoreetikkojen oletetaan muuttavan näkemyksiään leppoisimmiksi ja maltillisimmiksi heidän vanhetessaan. (Kaksi loisteliasta poikkeusta tästä säännöstä ovat kaksi hyvin erilaista libertaristia hahmoa kuten Lysander Spooner ja Lord Acton.) Katsoessani taaksepäin kahta vuosikymmentä tämän esseen kirjoittamisesta on selvää, että näkemykseni ovat päinvastaisesti vielä enemmän radikalisoituneet ja polarisoituneet.

Niin epätodennäköiseltä kuin se kaksikymmentä vuotta sitten olisi vaikuttanutkin, olen vielä vihamielisempi sosialismia, tasa-arvoistamista ja romantiikka kohtaan, paljon kriittisempi brittiläistä klassista ja modernia neoklassista perinnettä kohtaan ja jopa vielä kiitollisempi Misesin suuria oivalluksia kohtaan kuin koskaan aikaisemmin. Tosiaankin, jollekin joka uskoi omaksuneensa kaiken Misesin työn monia vuosia sitten, on alituisen yllätyksen lähde kuinka uudelleenlukemalla Mises jatkaa tuoreiden oivalluksien ja uusien tapojen nähdä arkisilta vaikuttavia tilanteita tarjoamista. Tämä ilmiö, jonka monet meistä ovat kokeneet, on todiste Misesin ajattelun uskomattomasta laadusta ja rikkaudesta. Vaikka hän kuoli lähes kaksi vuosikymmentä sitten, Ludwig von Mises on paljon todellisemmin elossa kuin useimmat meidän sovinnaisesti viisaista aikalaisistamme.

Murray N. Rothbard
Las Vegas, Nevada
Helmikuu, 1991

Alkuperäinen artikkeli: [The Struggle Over Egalitarianism Continues](#)

Viitteet

[i] Katso keskustelu Helmut Schoeck, *Envy: A Theory of Social Behavior* (New York: Harcourt, Brace & World, 1970), s. 149–55. Schoeckin työ julkaistiin alkuperäisesti Saksassa vuonna 1966 nimellä *Der Neid*, ja englanninkielinen käännös julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 1969.

[ii] Kurt Vonnegut, Jr., "Harrison Bergeron" (1961), in *Welcome to the Monkey House* (New York: Dell, 1970), s.7.

[iii] John Taylor, "Are you Politically Correct?" *New York* (January 21, 1991, s. 38. Katso myös *ibid.*, s. 32–40: "Taking Offense," *Newsweek* (December 24, 1990), s. 48–54.

[iv] *Newsweek*, loc. cit., s. 53.

[v] Paul Selvin, "The Raging Bull of Berkeley," *Science* 251 (January 25, 1991): 369.

[vi] Murray N. Rothbard, "Egalitarianism as a Revolt Against Nature," in *Egalitarianism as a Revolt Against Nature and Other Essays* (Washington, D.C.: Libertarian Review Press, 1974), s. 7–8.

[vii] Taylor, "Are You Politically Correct?" s. 33.

[viii] Feldmanin asiaa olisi vahvistanut, jos hän olisi kirjoittanut sen vuoden 1988 kampanjan jälkeen: Bush ei pelkäästään noussut Dukakiksen yläpuolelle, vaan edustaja Charles Wilson (d., Texas) pystyi ilmaisemaan hänen alueensa pituudellisimman ahdasmielisyyden: ”Yksikään kreikkalainen kääpiö ei pysty kantamaan Itä-Texasia,” ilman protesteja ja marsseja lyhykäisten järjestämänä. Feldmanin tutkimuksesta, katso Arthur J. Snider, "Society Favors Tall Men: Prof," *New York Post* (February 19, 1972). Kaikesta tästä, katso Murray N. Rothbard, "Short People, Arise!" *The Libertarian Forum* IV (Ariil 1972): s. 8.

[ix] Saattaisi olla valaisevaa tutkia johtuiko senaattori John Towerille suotu sivustymätön kohtelu hänen Puolustusministeriksi vahvistamistilaisuudessa syrjinnästä hänen lyhyttä kokoaan kohtaan.

[x] Mahdollinen projekti Amerikan historioitsijoille: suurin osa isoista 1800-luvun liikemiehistä (esim. Jay Gould ja John D. Rockefeller Sr.) olivat erittäin lyhyitä. Millä prosessilla hujopit hiljaisesti ottivat vallan yritysmaailmassa?

[xi] Katso Leszek Kolakowski, *Main Currents of Marxism*, vol. I, *The Founders* (Oxford: Oxford University Press, 1981), s. 9–39; M.H. Abrams, *Natural Supernaturalism: Tradition and Revolution in Romantic Literature* (New York: Norton, 1971); M.H. Abrams, "Apocalypse: Theme and Variations" in C.A. Patrides and Joseph Wittreich, eds., *The Apocalypse in English Renaissance Thought and Literature* (Ithaca, N.Y.: Cornell University Press, 1984), s. 342–68; Ernest L. Tuveson, "The Millenarian Structure of the Communist Manifesto," in *ibid.*, s. 323–41; ja Murray N. Rothbard "[Karl Marx: Communist as Religious Eschatologist](#)," [PDF-tiedosto] *The Review of Austrian Economics* 4 (1990): 123–179.

[xii] Bruce L. Benson, "Enforcement of Private Property Rights in Primitive Societies: Law Without Government," *Journal of Libertarian Studies* 9 (Winter 1989): 1–26; and Benson, *The Enterprise of Law: Justice Without the State* (San Francisco: Pacific Research Institute for Public Policy, 1990), s. 11–41. Katso myös Joseph R. Peden, "Property Rights in Celtic Irish Law," [*Journal of Libertarian Studies* 1 (1977): 81–95: and David Friedman, "Private Creation and Enforcement of Law: A Historical Case," *Journal of Legal Studies* 8 (March 1979): 399–415.

[xiii] Ferguson vaikutusvallasta, katso Abrams, *Natural Supernaturalism*, s. 220–21, 508.

[xiv] Edwin Cannan, *A History of the Theories of Production and Distribution in English Political Economy from 1776 to 1848*, 3rd ed (London: Staples Press, 1917), s. 35

[xv] Vertaa Smithin tasa-arvoon pyrkimystä merkittävän 1400-luvun alun italialaiseen skolastikkoon San Bernardino of Siena (1380–1444). Hänen vuosina 1431–33 kirjoittamassa *On Contracts and Usury* Bernardino mainitsi, että palkkojen eriarvoisuus markkinoilla seuraa kyvyistä ja taidoista sekä koulutuksesta johtuvista eroista. Arkkitehdille maksetaan enemmän kuin ojankaivajalle, Bernardino selitti, koska ensimmäisen työ vaatii enemmän älykkyyttä ja kyvykkyyttä sekä koulutusta, joten harvemmat ihmiset soveltuvat tehtävään. Katso Raymond de Roover, *San Bernardino of Siena and Sant'Antonino of Florence: The Two Great Thinkers of the Middle Ages* (Boston: Baker Library, 1967), ja Alejandro Chafuen, *Christians for Freedom: Late Scholastic Economics* (San Francisco: Ignatius Press, 1986), s. 123–31.

[xvi] Nykyaikaiset neoklassiset työn taloustieteilijät sopivat tähän traditioon määrittämällä ”syrjinnän” kaikkena koulutuksen kustannuksien eroja suuremmalla palkkojen eriarvoisuudella. Täten katso standardityö Gary Beckeriltä, *The Economics of Discrimination* (Chicago: University of Chicago Press, 1957).

[xvii] Joseph T. Salerno, "[Ludwig von Mises as Social Rationalist.](#)"[PDF-tiedosto] *The Review of Austrian Economics* 4 (1990): 26–54. Katso myös Salernon kritiikki Eamonn Butlerin ymmärtämättömästä kritiikistä Misesin oivalluksiin, syyttäen Misesiä ”orgaanisesta virheellisyydestä,” ja ”englanninkielen vaikeuksista.” Ibid., s. 29n. Implisiittinen Misesin näkemyksen ero Hayekin tiedostamattoman toiminnan ja sokean perinteisten sääntöjen noudattamisen painotukseen tulee esiin Salernon tämän artikkelin loppuosassa, joka käsittelee sosialistisen talouslaskun keskustelua, sekä Salernon, "[Postscript.](#)" in Ludwig von Mises, *Economic Calculation in the Socialist Commonwealth* (Auburn, AL: Ludwig von Mises Institute, 1990), s. 51–71.